

Горбач С. О.

*Аспірант другого року навчання
кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна,
semetsvetik0610@rambler.ru*

ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

*Досліджено теоретичні аспекти економічної категорії “людський капітал”;
визначено його особливості як об’єкту бухгалтерського обліку. Узагальнено причини
потреби відображення в обліку людського капіталу.*

Ключові слова: людський капітал, облік, бухгалтерський облік, людські ресурси.

З точки зору бухгалтерського обліку людський капітал, що виникає при укладенні трудового договору актив, що виділяється в самостійну облікову одиницю. Знання уміння і навички, що підлягають визнанню як активу, приймаються до бухгалтерського обліку за умовної розрахункової первісної вартості.

Тенденцією розвитку бухгалтерського обліку є облік активів та надання

інформації про ресурси компанії, які не можливо повністю контролювати, які не піддаються достовірної фінансової оцінки, але використання яких призведе до отримання економічних вигод. Тому до складу об’єктів бухгалтерського обліку пропонується включати не тільки власність підприємства, а всі ресурси, над якими підприємство здійснює контроль [1, с. 1-12].

Е. Фламхольц, основоположник концепції обліку людських ресурсів, вважав, що бухгалтерська інформація про людському ресурсі необхідна в прийнятті стратегічних рішень. Інформація використовується при оцінці альтернативних інвестиційних можливостей. Звичайний підхід до рентабельності активів не визнає людських інвестицій. При оцінці проекту беруться до уваги фізичні активи, необхідно також додати вкладення в людські ресурси [1, с. 1-12].

На даний час людський капітал не є безпосереднім об’єктом бухгалтерського обліку, проте багато елементів, пов’язаних з людським капіталом, а саме: витрати на найм, підготовку, підвищення кваліфікації, соціальне забезпечення, оплату праці – потребують облікових записів і розрахунків [2, с. 90-94].

Потреба відображення в обліку людського капіталу зумовлена наступними причинами [3, с. 34-36]:

- необхідністю врахування людського капіталу як складової частини національного багатства;
- необхідністю прийняття управлінських рішень з урахуванням людського капіталу підприємства;
- розробкою внутрішньої звітності, що відображає стан обліку людського капіталу та його зв’язок із традиційними фінансовими показниками.

Впровадження систем обліку людського капіталу на підприємстві забезпечує [4]:

- можливість визначення вартості людського капіталу працівників та

підготовка на цій основі ефективних управлінських рішень;

- оптимальний з погляду ефективності розподілу людських ресурсів з урахуванням різних конкуруючих альтернатив;
- можливість визначення впливу плинності працівників на господарські витрати підприємства;
- створення системи внутрішньої звітності, що відображає стан обліку людського капіталу, який впливає на показники прибутковості підприємства;
- розрахунок необхідних інвестиційних вкладень у розвиток підприємства для забезпечення людського капіталу, який готовий освоїти нову технологію;
- підвищення ефективності управління у процесі підвищення кваліфікації персоналу підприємства й оцінка витрат на найм працівників тощо. У цілому наведені вище підходи до відображення в обліку людського капіталу характерні для закордонних підприємств.

На думку прибічників теорії людського капіталу, людські ресурси є аналогічними, з одного боку, природним ресурсам, а з іншого – ресурсам, що мають матеріальну форму. Як і природні ресурси, людина набуває рис капіталу лише після певної процедури її обробки [5].

Сьогодні на державному рівні практично відсутня регламентація бухгалтерського обліку людського капіталу. Впровадження деяких форм регулювання можна зустріти в міжнародних стандартах фінансової звітності, а саме у МСФЗ 19 “Виплати працівникам” [6, 7, с. 64-83].

У план рахунків бухгалтерського обліку пропонується ввести розділ Людські активи, призначений для відображення в обліку операцій по руху людських активів та вкладень в людські активи.

Список використаних джерел:

1. Обущенко Т. Н. Бухгалтерский учет человеческого капитала / Т. Н. Обущенко // Интернет-журнал “Науковедение” : [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://naukovedenie.ru> – Том 8, № 3 (май - июнь 2016) – С. 1-12.
2. Овсяк Н. В. Актуальні питання відображення людського капіталу в системі бухгалтерського обліку / Н. В. Овсяк // Вісник ОНУ імені І. І. Мечнікова. – 2014. – Т. 19. Вип. 2/6. – С. 90-94.

3. Антоненко Н. В. Бухгалтерський облік людського капіталу / Н. В. Антоненко // Бухгалтерський облік, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку : II Всеукраїнська науково-практична конференція (м. Чернігів, 21 листопада 2014 р.) : тези доповідей. – Чернігів : Черніг. нац. технол. ун-т, 2014. – С. 34-36.
4. Єсінова Н. І. Економіка праці та соціально-трудова відносини : навч. посіб. / Н. І. Єсінова. – К. : Кондор, 2004. – 432 с.
5. Грішнова О. А. Людський капітал: формування в системі освіти і професійної підготовки / О. А. Грішнова. – К. : Знання, КОО, 2001. – 254 с.
6. Капелюшников Р. И. Теория человеческого капитала [Электронный ресурс] / Р. И. Капелюшников. – Режим доступа : www.ndiiv.org.ua.
7. Добия М. Капитал как основная категория счетов и экономики / М. Добия // Вісник ЖДТУ. – 2004. – № 2 (28). – С. 64–83.

S. Gorbach. Accounting provision of human capital in the agricultural enterprises of Ukraine.

Summary

Theoretical aspects of economic category “human capital”; it also defines its features as an object of accounting. Generally the reasons for the need of the accounting of human capital.

Key words: human capital, accounting, accounting, human resources.